

Anti-pestprotocol Basisschool De Zuidwester

Schooljaar 2025 - 2026

Inhoudsopgave

1. Het doel van dit protocol	3
2. Werkwijze	4
3. Taken en verantwoordelijkheden IVP en CSV	5
4. Definitie van pesten	7
5. Signaleren van pesten	7
6. Regels en afspraken op school	8
7. Preventie	9
8. Stappenplan aanpak pestgedrag	10
9. Verwachtingen van ouders en leerkrachten	11

1. Het doel van dit protocol

Dit anti-pestprotocol is onderdeel van het sociaal veiligheidsbeleid op basisschool De Zuidwester. Iedere school in Nederland is wettelijk verplicht om een sociaal veiligheidsbeleid te hebben (Bron: Wet Veiligheid op School, 2015).

Het doel van dit protocol is om duidelijkheid te geven aan leerkrachten, ouders en verzorgers welke taken en verantwoordelijkheden de interne vertrouwenspersonen (IVP) en de coördinator sociale veiligheid (CSV) hebben.

Daarnaast wordt er in dit protocol ook duidelijk aangegeven welke stappen er gezet worden wanneer we signalen opvangen over pesten. Deze signalen kunnen vanuit ouders, leerlingen of leerkrachten komen.

Mochten er vragen zijn over dit protocol dan kunt u contact opnemen met de directie van basisschool De Zuidwester.

2. Werkwijze

Op basisschool De Zuidwester handelen wij pedagogisch sensitief. Veiligheid en vertrouwen zijn de basis om tot ontwikkeling te komen. Onze leerlingen krijgen een rijk aanbod op sociaal-emotioneel leren, hiervoor gebruiken wij de methode Kwink. Wij signaleren en monitoren het welbevinden van de leerlingen met het leerlingvolgsysteem Kindbegrip. Tenslotte nemen we ook twee keer per jaar Hart & Handen af, dit is onderdeel van ons leerlingvolgsysteem IEP en geeft de groepsleerkracht inzicht in de sociaal-emotionele ontwikkeling van de leerlingen in zijn groep, de leeraanpak en het creatief vermogen van de leerlingen.

We hebben de laatste jaren geïnvesteerd in het pedagogisch handelen van onze teamleden. Dit heeft gezorgd voor structuur, rust, duidelijkheid waardoor er veiligheid ontstaat voor kinderen in de school. Het kan voorkomen, ondanks onze basisaanpak en aanvullende interventies, dat er sprake is van pesten of peestsituaties (tussen leerlingen) in een groep. Dit protocol sluit aan bij het pedagogisch sensitief handelen en de uitgangspunten van Kwink. Interventies voor stressregulatie hebben wij los beschreven in [dit stappenplan](#).¹

- Pesten moet als probleem worden gezien door alle direct betrokken partijen: de leerlingen (gepeste kinderen, pesters en de zwijgende leerlingen), leerkrachten en de ouders/verzorgers;
- De school probeert pestproblemen te voorkomen. Los van het feit of pesten wel of niet aan de orde is, moet het onderwerp pesten bespreekbaar worden gemaakt. In de klas worden hiervoor regels en afspraken vastgesteld;
- Als pesten optreedt signaleren leerkrachten (in samenwerking met ouders en/of verzorgers) dat en nemen hierin duidelijk stelling;
- Op school hebben we twee interne vertrouwenspersonen (IVP) en één coördinator sociale veiligheid (CSV) aangesteld. Op de volgende pagina leggen we de verschillende rollen uit;
- Wanneer pesten ondanks alle inspanningen toch weer de kop opsteekt, beschikt de school over een directe aanpak en hebben we consequenties voor bepaald gedrag opgesteld en beschreven het stappenplan voor grensoverschrijdend gedrag;
- Wanneer de aanpak niet het gewenste resultaat oplevert, dan wordt in overleg met de IVP en CSV-er bekeken welke aanvullende stappen er genomen dienen te worden. De CSV-er onderzoekt het probleem en kan waar nodig een deskundige raadplegen en/of de directeur adviseren.

¹ Dit is een interne link, het stappenplan is op te vragen bij de directie.

3. Taken en verantwoordelijkheden IVP en CSV

Op onze school hebben we deze twee taken bij drie medewerkers van het team belegd. De interne vertrouwenspersoon is een aanspreekpunt omtrent pesten voor ouders en leerlingen. Bij deze persoon kunnen ouders of leerlingen het pesten kunnen melden. Daarnaast is er iemand die het beleid op school coördineert dat is de coördinator sociale veiligheid. Deze rollen staan ook in onze schoolgids beschreven.

Hieronder beschrijven we de taken en verantwoordelijkheden.

Interne Vertrouwens Persoon (IVP) Floor Hoekstra en Nienke Ruitinga.	Coördinator Sociale Veiligheid (CSV) Dagmar Fonken
1. Opvangen, begeleiden en verwijzen gepeste leerling en ouders • De (pest)situatie in kaart brengen. • Bespreken gewenste en mogelijke oplossingen met de leerkracht of indien nodig CSV/directie. • Na het eerste gesprek wordt er bepaald welke vervolgstappen er nodig zijn. Soms is één gesprek voldoende, waarbij de leerling of ouders worden verwezen naar de juiste persoon of instantie. • Ondersteunen bij het in gang zetten van de gewenste oplossing en inschakelen juiste personen om tot die oplossing te komen. • In geval van strafbare feiten de ouders adviseren naar de politie te gaan. 2. Nazorg • Checken of de afspraken zijn nagekomen en het pesten is gestopt, termijn is twee weken. 3. Registratie en evaluatie van individuele casussen • Leg de ondernomen acties en de afspraken die met betrokkenen	1. (Mede)verantwoordelijkheid voor schoolveiligheidsbeleid • Zorgen dat schoolveiligheid (en specifiek pesten) regelmatig op de agenda staat. • Zorgen voor de ontwikkeling van schoolregels en afspraken (over pesten), inclusief sanctiebeleid. • Zorgen dat schoolregels leven binnen de school. • Zorgen dat preventieve maatregelen worden genomen om de veiligheid op school vergroten. 2. Klankbord voor collega's die vragen hebben over pesten en de aanpak ervan • Vragen van leraren over de aanpak van pesten beantwoorden en advies geven over de aanpak van pestsituaties in de klas. • Zorgen dat leraren weten hoe te handelen in een pestsituatie. • Zorgen dat er actuele kennis is bij iedereen in het team over pesten en groepsprocessen. • Zorgen dat leraren weten wat zij preventief kunnen doen om pesten te voorkomen. • Informeren en adviseren over de inzet en het gebruik van anti-pestprogramma's en lessen over

gemaakt zijn schriftelijk vast. • Evalueer casussen en deel leerpunten met je collega die het anti-pestbeleid coördineert. 4. Registratie en preventie • Bij de start van ieder schooljaar stellen de vertrouwenspersonen zich in alle groepen voor. Zodat leerlingen weten bij wie en waarvoor ze bij hen terecht kunnen. • Zorgen dat er het anti-pestprotocol ieder jaar up to date is. • Zorgen dat (pest)incidenten door leerkrachten goed geregistreerd worden. 5. Eventuele opschaling • Mocht het gesprek tussen het aanspreekpunt en leerling/ouder niet naar tevredenheid lopen of tot het gewenste resultaat leiden, dan neemt de vertrouwenspersoon contact op met de coördinator sociale veiligheid. • Wijs ouders altijd op de mogelijkheid om een klacht in te dienen bij de directie als de casus niet naar tevredenheid van de leerling/ouder is afgehandeld.	pesten. 3. Zicht hebben op de beleving van veiligheid, incidenten en mogelijke risico's • Op regelmatige basis overleggen met het aanspreekpunt pesten om mogelijke trends te signaleren. • In kaart brengen van risico's en onveiligheid aan de hand van incidenten en uitkomsten van de jaarlijkse monitor van de veiligheidsbeleving van de leerlingen (samen met de vertrouwenspersoon). • Preventieve maatregelen nemen naar aanleiding van onveilige situaties en pestincidenten. • Beleidsadviezen geven aan de schoolleiding gericht op het vergroten van de veiligheid op school.
---	--

4. Definitie van pesten

Een kind wordt gepest wanneer deze herhaaldelijk last heeft van negatieve acties (fysiek, verbaal of psychologisch, direct of indirect zoals via sociale media) van een ander die op hem/haar gericht zijn en waarbij de macht ongelijk verdeeld is.

5. Signaleren van pesten

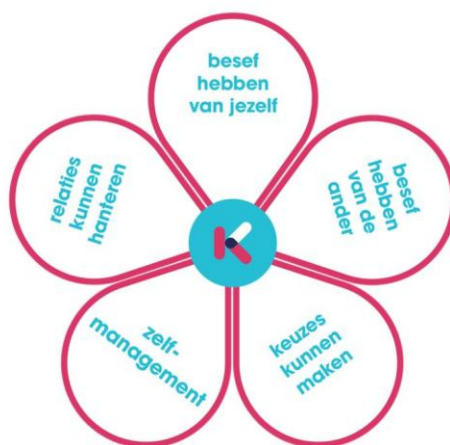
Signalen van pesten kunnen opgepakt worden door alle leerkrachten en ondersteuners op school die met leerlingen werken. Daarnaast kunnen signalen van pesten ook opgepakt worden door ouders of verzorgers, externen die bij leerlingen/gezinnen betrokken zijn. Dit kan voorkomen wanneer er sprake is van pesten via sociale media (met name buiten schooltijd) of als er sprake is van hulpverlening. We vinden het prettig als er korte lijnen met school zijn, we adviseren ouders om dit met de leerkracht te bespreken. Iedere situatie vraagt om maatwerk, we bekijken dan ook per situatie wie vanuit welke rol de regie neemt.

De school laat de leerlingen vanaf groep 5 twee keer per jaar een leerlingenvragenlijst invullen. Op deze manier brengt de school stelselmatig in kaart of kinderen zich gepest voelen, bang zijn om gepest te worden en of ze zelf aangeven te pesten.

In alle groepen wordt tijdens de kindgesprekken de veiligheidsbeleving van leerlingen besproken. Leerkrachten en ouders/verzorgers zijn alert op de manier waarop kinderen met elkaar omgaan en nemen duidelijk stelling, wanneer bepaalde gedragingen niet aansluiten bij de normen en waarden/regels en afspraken van school.

6. Regels en afspraken op school

De school streeft een positieve, opbouwende sfeer na en doet dat binnen de gestelde kaders. Enerzijds vanuit de wet- en regelgeving anderzijds vanuit schoolspecifieke regels, zoals beschreven in ons stappenplan voor stressregulatie en grensoverschrijdend gedrag. Onze aanpak is preventief. Het kan voorkomen dat er sprake is van acute onveiligheid, in dat geval handelen we adequaat. Op school werken we vanuit de vijf SEL-competenties. SEL staat voor Sociaal Emotioneel Leren, deze komen uit de methode Kwink en staan in alle groepen centraal. Deze vijf SEL-competenties zijn:

Deze vijf competenties dragen bij aan een veilige leef- en leeromgeving in de groep. Wanneer er een conflict zich tussen kinderen afspeelt dan zal de school kiezen voor een oplossingsgerichte aanpak. Dat wil zeggen: de school zoekt een oplossing die alle partijen (zoveel mogelijk) recht doet, en borgt de gemaakte afspraken.

Deze vijf competenties hebben we vertaald voor onze leerlingen naar 5 duidelijke afspraken en regels. Deze hangen duidelijk zichtbaar in de school en in alle groepen. Op deze manier houden we de afspraken levend en kunnen we ernaar verwijzen.

- Ik kan mezelf -> besef hebben van jezelf
- Ik weet wat te doen om mezelf te helpen -> zelfmanagement
- Ik begrijp en houd rekening met de ander -> besef hebben van de ander
- Ik kan met de ander samen spelen en werken -> relaties kunnen hanteren
- Ik kan kiezen met aandacht voor mezelf en de ander -> keuzes kunnen maken
- Ik zorg goed voor de spullen van mezelf en de ander

7. Preventie

Op school werken we preventief aan een veilige leef- en leeromgeving. Een sterke, sociaal veilige groep voorkomt pesten. In zo'n groep spreken kinderen elkaar op een positieve manier aan op hun gedrag. Kwink leert kinderen hoe dat moet. Met een structureel, goed doordacht programma leren we de leerlingen de vijf SEL-competenties aan. Die hebben we op de vorige pagina beschreven. Deze vijf competenties zijn levensvaardigheden die bijdragen aan een veilige omgeving.

Daarnaast werken we op school preventief door:

- Een goed pedagogisch-didactisch klimaat met voorbeeldgedrag van de leerkracht. Onze leerkrachten kijken naar het gedrag van leerlingen vanuit een trauma sensitieve bril, dit komt vanuit het gedachtengoed van Trauma Sensitief Onderwijs (TSO). Dit wordt aangevuld met de methode Kwink. Alle leerkrachten zijn hiervoor bevoegd en worden daarvoor jaarlijks bijgeschoold door experts op het gebied van TSO.
- We spreken leerlingen vanuit een positieve grondhouding aan op gedrag dat ze laten zien en formuleren vervolgens het gewenste gedrag.
- We voeren in het begin van het schooljaar startgesprekken met ieder kind en ouders. Door deze gesprekken krijgen we o.a. inzicht in het welbevinden van de leerling. Hierbij worden er ook doelen gesteld door de leerling voor het komende schooljaar.
- Aanvullende zijn er twee keer per jaar kindgesprekken, na afname van het instrument Hart & Handen. In deze gesprekken staat de sociale-emotionele ontwikkeling centraal. Tenslotte wordt dit in een voortgangsgesprek met ouders/verzorgers besproken.
- De gedragsspecialist legt klassenbezoeken af en voert, samen met de kwaliteitscoördinatoren, twee keer per jaar een groepsbespreking met de groepsleerkrachten. In dat gesprek bespreken we de groepsdynamiek, specifiek leerlinggedrag en het pedagogisch handelen van de leerkracht.
- Aanvullend op de gedragsspecialist hebben we een pedagoog in dienst, deze is o.a. individueel inzetbaar voor gesprekken met leerlingen of ter ondersteuning van leerkrachten.
- Er is een kwaliteitskaart opgesteld voor de klassenbezoeken op het gebied van pedagogisch handelen, daarin staat helder leerkrachtgedrag beschreven vanuit de uitgangspunten van Kwink.
- We hanteren een stappenplan voor stressregulatie. Het doel is om gedrag concreet te maken en te benoemen, zodat we het op tijd signaleren en met elkaar bespreken.

8. Stappenplan aanpak pestgedrag

Dit hebben we in drie fases uitgewerkt in het stappenplan voor grensoverschrijdend gedrag. In het kort komt het hier op neer:

Stap 1:

Leerlingen proberen er eerst (of samen) uit te komen. De leerkracht past het stappenplan voor stressregulatie toe en begint bij fase 2.

Stap 2:

Op het moment dat één van de leerlingen er niet aan uitkomt heeft deze het recht en de plicht het probleem aan de leerkracht voor te leggen. De leerkracht brengt de leerlingen bij elkaar voor een verhelderingsgesprek en probeert samen met hen het probleem op te lossen en afspraken te maken. De leerkracht registreert de pestproblematiek in het registratiesysteem van school (Parnassys). Ouders/verzorgers worden op de hoogte gehouden van de acties die op school ondernomen (gaan) worden door de groepsleerkracht.

Stap 3:

Bij herhaling van pesterijen tussen dezelfde leerlingen volgen er passende vervolgstappen (IVP, CSV, e.d.). De leerkracht registreert de (pest)problematiek in het registratiesysteem van school (Parnassys). Ouders/verzorgers worden op de hoogte gehouden van de acties die op school ondernomen (gaan) worden door de groepsleerkracht.

Stap 4:

Als voorgaande acties op niets uitlopen dan vindt er in eerste instantie een vervolggesprek plaats tussen ouders/verzorgers, leerkracht en eventueel een CSV-er. Hier worden passende afspraken m.b.t. aanpak en consequenties besproken. Deze worden vastgelegd in Parnassys en met de leerling en CSV-er besproken. De betrokken CSV-er bespreekt dit vervolgens met de directie.

Stap 5:

Het inschakelen van deskundige hulp, bijvoorbeeld schoolmaatschappelijk werk of andere ondersteuning voor ouders en/of leerling.

Stap 6:

Mochten deze interventies niet succesvol zijn dan wordt er een maatwerkoplossing gezocht.

In extreme gevallen kan de directeur besluiten een leerling te schorsen of te verwijderen. Hierbij wordt het bovenschoolse protocol 'toelating, verwijdering en schorsing van leerlingen' van Xpect013 gevolgd.

8. Verwachtingen van ouders en leerkrachten

School en gezin halen voordeel uit een goede samenwerking en communicatie. Ook ouders/verzorgers hebben verantwoordelijkheid om een pestprobleem bij de leerkracht aan te kaarten. Dit neemt niet weg dat iedere partij moet waken over haar eigen grenzen: het is duidelijk niet de bedoeling dat ouders andermans kind een lesje gaan leren, met het doel de problemen voor het eigen kind op te lossen. Bij problemen van pesten of agressie zullen de leerkrachten, directie en ouders/verzorgers hun verantwoordelijkheid nemen en overleg voeren met elkaar met het doel een goede oplossing te vinden die ook in de toekomst houdbaar is.

Voorbeeldgedrag van leerkrachten en ouders/verzorgers is van groot belang. Er zal minder worden gepest als er duidelijkheid heerst over de omgang met elkaar (fatsoensnormen), waar verschillen worden aanvaard en waar ruzies niet met verbaal of fysiek geweld worden opgelost. Agressief gedrag van leerkrachten, ouders/verzorgers en leerlingen wordt niet geaccepteerd. Alle betrokkenen nemen duidelijk stelling tegen dergelijke gedragingen. In onze schoolgids staan de gedragsregels voor leerlingen en ouders beschreven.

Adviezen en of tips aan ouders

- Houd de communicatie met uw kind open, blijf in gesprek met uw kind.
- Raak niet in paniek: ieder kind loopt de kans gepest te worden of pester te worden.
- Neem het probleem serieus.
- Probeer er achter te komen wat de mogelijke oorzaken kunnen zijn van het gedrag van uw kind.
- Besteed extra aandacht aan uw kind.
- Corrigeer ongewenst gedrag en benoem het goede gedrag van uw kind.
- Geef zelf het goede voorbeeld.
- Leer uw kind voor zichzelf en voor een ander op te komen.
- Steun uw kind in het idee dat er een einde aan het pesten komt.
- Pestsituaties kunt u het beste met de leerkracht op school bespreken.
- Maak uw kind duidelijk dat u achter de beslissingen van school staat.
- Schakel eventueel een expert in als u dit zelf nodig vindt of als school dit aangeeft.